

دغه بازار په پوله ایزه سیمه کې د یوه
ګډ تفاهم د منځته راوړلو او د ثبات
جوړونې سره مرسته کوي.

د سوداګرۍ او د ټولنیزو اړیکو ځای

هره شنبه د سهار په ۸ بجو د تیم بازار چې د تاجکستان د خوروګ په سیمه کې پروت دی د افغان-تاجک د پولې پر سر د پنج د سیند د دواړو خواوو د سوداګرو، مشتریانو او لیدونکو پر مخ پرانیستل کېږي. رنگارنگ مالونه او ډول ډول ځائیز خوراکونه، کتابونه او روزنیز مواد، د حفظ الصحې وسایل او همدارنګه د لوبو شیان د هغه راز محصولاتو له پلې څخه دي چې په دې بازار کې پیدا کېدلای شي. خلک د اقتصادي کارونو تر څنګ په ټولنیزه برخه کې هم په چاپخانه کې سره یوځای کېږي او یو له بل سره ویني.

افغانستان او تاجکستان ګډې پولې، ژبې، دودونه او کلتور لري خو د وروستي تاریخ د څو لسيزو لپاره له یو بل څخه جلا شوي دي. راز راز سیاسي او اقتصادي نظامونه او د وسله والو شخړو پراوونه په دغو ګاونډیو هیوادونو کې د بیلابیلو پرمختګونو سبب شوي دي. د دغو واقعیتونو په پام کې نیولو سره، د پولې پر سر د پروګرامونو موخه چې د المان د حکومت له خوا تمویلېږي داده چې د افغان او تاجک د ټولنو تر منځ سیمه ایزه همکاری د بازار د نویو تړاوونو د ټینګښت له لارې وده ومومي، د ظرفیتونو څخه ګټه پورته شي او شته سرچینې سره یوځای شي. دا کار به پولو ته د نږدې ټولنو د پایښت لرونکي ټولنیزې او اقتصادي پراختیا سره مرسته وکړي.

د پولې پر سر د تیم بازار په کال ۲۰۰۲ کې جوړ شو او تر اوسه پورې ورځنې کار اخیستل کېږي. د دې بازار د جوړولو په مهال ځائیز حکومت د بازار لپاره محدودې پیسې درلودې او د ژمي په موسم کې د باران او واورې په وړاندې او په دوبي کې د لمر د تودوخې په وړاندې د سوداګرو د خویندي کولو د پاره یوازې یو ساده مرکزي سرپټی ځای جوړ کړ. د بیلګې په توګه، د ساړه کوونکي تسهیلاتو د نه شتون له امله ډیر زیان منونکي خوراکي محصولات د لمر د تودوخې له امله په چټکۍ سره خوسا کیدل. د سیمې ستونزمن اقلیمي شرایط د شپږو میاشتو په ترڅ کې سوداګري کابو ناممکنه کړې وه چې دا په خپل وار په دې موده کې د ټولني او سوداګرو د عایدو د په لاس راوړلو فرصت محدود کړی وو. برسیره پردې، اوسنی بازار یوازې ۲۰ د پرچون هټی لري چې د خلکو د غوښتنو د پوره کولو دپاره بسیا نه کوي ځکه په دې بازار کې د مشتریانو شمیر د تیرو لسو کلونو په ترڅ کې ډیر زیات شوی دی.

د تیم په بازار کې د سوداګریزو شرایطو د سمون ورکولو او د کړنو د زیاتونې د ممکنولو په موخه د غرقو سیمه نوې شوه، یو تړلی ځای چې د سیوري لرونکو ساحو له خوا احاطه شوی دی ودان شو، او د اوبو او تشابونو تسهیلات تاسیس شول. هره

شنبه د ۳۰۰۰ تنو نه زیات افغان او تاجک هیوادوال دې بازار ته راځي، او په بازار کې د افغان او تاجیک متشبثانو او هټیولرونکو شمیر بالترتیب ۹۰ او ۵۰ تنو ته زیات شوی دی.

میرمن ستاره چې ۲۸ کاله عمر لري پیره راضي په نظر راځي. دا وايي: «مونږ د دې بازار څخه خوشحاله یو. مونږ دلته ارزانو مالونو او خوراکي موادو ته پیر لاسرسی لرو، یعنې دا چې مونږ نورو څیزونو لکه روغتیا او ښوونې او روزنې لپاره پیر عاید لرو.» برسیره پردې، نوی بازار د هغو ټولنو د کلتوري راشې درشې یو ځای گرځیدلی دی چې د یوې اوږدې مودې لپاره له یو بل څخه جلا شوې وې. د فرخ په نامه یوې بلې اوسیدونکې داسې ویل: «دغه بازار د سپورتې، کلتوري او نورو ټولنیزو کړنو په یوه مرکز بدلیدلی. د یوې کلتوري غونډې په جوړولو سره دا بازار د یوه گډ تفاهم په منځته راوړلو کې مرسته کوي او په پوله ایزه سیمه کې د ثبات په تامینولو کې ونډه واخلي.» برسیره پردې، د تیم په بازار کې د ښځینه سوداگرو شمیر د نورو پوله ایزو بازارونو په پرتله زیات شوی دی. نوی بازار به د شرایطو د سمون ورکولو او د هټیو د شمیر په زیاتولو سره د اقتصادي او ټولنیز ژوند په اړخونو کې د ښځو برخې اخیستنې ته وده ورکړي.

له دې کبله، دا بازار د پولې پر سر د سوداگری د کچې په لوړولو کې د پام وړ رول لوبوي او د پیاوړتیا په یوه پلافرم بدل شوی دی. د دې بازار بله گټه داده چې تاجکي چارواک د پولې پر سر د بازارونو د ادارې په پگړ کې پیره تجربه په لاس راوړي او د افغان چارواکو سره د همکارۍ لپاره به پیر دلیلونه ولري. دغه راز همکارۍ به د دواړو هیوادونو د غښتلیو اړیکو په منځته راوړلو کې مرسته وکړي.

د خپرولو نیټه: د ۲۰۱۹ کال د جون میاشت
پروگرام: د پاکستان-افغانستان-تاجکستان د سیمه ایز ادغام پروگرام (پاتریپ - PATRIP)
دستور ورکونکې مرجع: د المان د بهرنیو چارو وزارت
پارټنران: د آغاخان پراختیایي شبکه، د آغاخان بنسټ، ویش انټرنشنل، میشن ایست، د خیریه مرستو د پراختیا سازمان او نور غیرحکومتي سازمانونه
پلي کونکي سازمانونه: د KfW پراختیایي بانک، د پاتریپ بنسټ، د آغا خان شبکه
ولایات: افغانستان - بدخشان، پکتیا، خوست، ننگرهار؛ تاجکستان - گورنو بدخشان؛ پاکستان - بلوچستان، خیبر پختونخوا
د پروگرام موخه: د تاجکستان-افغانستان-پاکستان په گډو پوله ایزو سیمو کې بیخښایي اقدامونه ثبات، همکارۍ او همکاری ته وده ورکوي.